

КЛАСИФІКАЦІЯ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

УДК 338.1

Кучерявенко А.Ю., студентка 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

В даний час одним із факторів соціально-економічного прогресу є підприємництво та підприємці – як суб'єкти, які є раціональними виконавцями даного виду діяльності. Підприємницька діяльність за своїм змістом і характером прирівнюється до соціально активного виду трудової діяльності, основою якої є самозайнятість і ініціатива окремого господарюючого суб'єкта. В економічній літературі досить багато уваги приділялося і приділяється з'ясуванню сутності підприємництва та, якими характеристиками має підприємець. Протягом приблизно трьох століть поняття «підприємництво» розширюється і поглиблюється, що тягне за собою його системне вивчення.

Теоретичні аспекти факторів розвитку підприємства розглядали такі науковці: Ф. Хайєка, П. Самуельсон, В. Ростоу, Р. Арон та ін. Мета статті – виявити та проаналізувати фактори розвитку підприємства.

На думку Ф. Хайєка поняття бізнесу набагато ширше визначення підприємництва. Підприємницьку діяльність він прирівнював до ринкових професій і пов'язував його з особистою свободою, яка дає людині можливість раціонально розпоряджатися своїми здібностями, знаннями, інформацією і доходами [2, с. 223 - 225]. Американський економіст П. Самуельсон пов'язує підприємництво з новаторством, а сам підприємець є сміливою людиною з оригінальним мисленням, який домагається успішного впровадження нових ідей [4, с. 167-171]. Він оцінює підприємництво як найбільш ефективний спосіб накопичення багатства людьми, які вміють ризикувати. Американський соціолог В. Ростоу, як і попередні автори в якості факторів економічного зростання виділив схильність людей до інновацій і матеріальним удосконаленням [3, с. 173-175].

Таким чином, проаналізувавши усі висловлювання вчених, можна зробити висновок, що підприємництво – це вільна, ініціативна діяльність людей різних сфер виробництва, що здійснюється на свій страх і ризик. Розвитку підприємництва притаманні такі фактори як організаційно-господарське новаторство і економічна свобода. Можна виділити функції, характерні для підприємництва: новаторська – має на увазі сприяння процесу продукування нових технічних, організаційних, управлінських ідей, а також здійснення дослідно-конструкторських розробок; організаційна – являє собою впровадження нових форм і методів організації виробництва, розробка нових систем заробітної плати і стимулювання праці; господарська – передбачає найбільш ефективне використання трудових, матеріальних, фінансових, інтелектуальних та інформаційних ресурсів; соціальна – характеризується виготовленням товарів і послуг, необхідних суспільству, відповідно головної мети, вимог дії основного економічного закону; особистісна – самореалізація власної мети підприємця, отримання задоволення від своєї роботи і почуття незалежності. Узагальнюючи вищесказане, слід зазначити, що в підприємстві потребують різні сфери господарської діяльності, і з точки зору пріоритетного значення оцінка їх діяльності включає в себе забезпечення життєвих потреб людей, надання інтелектуальних послуг, виробничо-господарську діяльність [1, с. 318 - 324].

Здатність підприємства долати кризи, перемагати в конкурентній боротьбі, зберігати економічну стійкість багато в чому залежить від дії внутрішніх факторів. Внутрішні фактори включають в себе цілі, завдання, структуру, технологію, кадри підприємства [5, с.204 - 211]. Фактори зовнішнього середовища мають різні рівні і спрямованості впливу. Можливо їх поділити на три рівні: регіональний, національний і міжнародний. За своєю спрямованістю фактори є стабілізуючими або дестабілізуючими. Раніше вважалося, що зовнішнє середовище практично не діє на підприємство, і наукові дослідження в основному були спрямовані на дослідження і вдосконалення внутрішнього середовища підприємства. Сьогодні зовнішнє середовище, яке

безпосередньо визначає стійкість діяльності підприємства, впливає на підприємство за допомогою об'єктивних і суб'єктивних факторів.

Автором запропонована власна класифікація факторів розвитку підприємства, які представлені на рис. 1.



Рис. 1. Фактори, які впливають на розвиток підприємства

Напрямом подальших досліджень має стати розробка методичного підходу щодо оцінювання факторів розвитку підприємства в умовах нестабільного економічного середовища.

Література:

1. Гладков И. С. Экономика: экономическая теория, история экономики, мировая экономика / И. С. Гладков, Е. А. Марыганова, Е. И. Сулова. – М. : КноРус, 2005. – 448 с.
2. Економіка підприємства : підручник / за ред. С. Ф. Покропивного. – Київ : КНЕУ, 2001. – 528 с.
3. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004 – 2015 роки): Шляхом європейської інтеграції. – Київ : ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.

4. Тейлор Ф. У. Принципы научного менедж- мента / Ф. У. Тейлор ; пер. с англ. А. И. Зак. – М. : Контроллинг, 2001. – 580 с
5. Ханк Д. Э. Бизнес-прогнозирование / Д. Э. Ханк, Д. У. Уичерн, А. Дж. Райтс ; пер. с англ. – М. : Вильямс, 2003. – 656 с.

Автор статті
студентка 4 курсу
групи 6.03.44.13.02

Кучерявенко А. Ю.

Науковий керівник
доцент, к.е.н. кафедри
підприємницької діяльності

Бутенко Д. С.

Завідувач кафедри
підприємницької діяльності
професор, д.е.н.

Гонтарева І. В.

Опубліковано в авторській редакції